

NEAR EAST 210

Studies in Islamic Culture

Walter Andrews

1. Purpose:

The intent of this course is to enable the student to survey the essential features of traditional Islamic culture through a detailed examination of some representative texts. There will be no attempt to lecture on every feature but rather the student will be expected to discover Islamic culture through a close relationship with a few texts.

2. Classroom work:

Daily presentations will consist of lectures by experts in various areas and discussion of the texts and points raised in the lecture. Students are urged to participate in the discussions as fully as possible and to explore areas of interest as they wish.

3. Questions, problems:

Please bring your questions and problems about the course to Professor Andrews. Points of information may be taken up with the lecturers, but Professor Andrews takes responsibility for grades, quizzes, etc.

4. Examinations and grading:

Examination in Near East 210 will consist of 4 quizzes which will be graded on a 40 point scale (therefore your grade at any point will be the average of your scores divided by 10). During the final examination any student may make up or re-take any one of these quizzes. This will be the only opportunity to make-up missed quizzes. Therefore, persons missing quizzes may see Professor Andrews for sympathy and understanding but not in the expectation of a special make-up. Those who do poorly on a quiz also may use the final quiz to raise (but not lower) their grades.

WEEK I

- M Oct. 1 INTRODUCTION (Professor Andrews)
- T Oct. 2 BACKGROUND - PRE-ISLAMIC ARABIA (Professor Ziadeh)
Readings: Mu^callaqa of Imr al-Qais.
- W Oct. 3 DESERT: THE MU^cALLAQA (Professor Andrews)
- Th Oct. 4 THE MU^cALLAQA (Professor Ziadeh)
- F Oct. 5 THE MU^cALLAQA (discussion) (Professor Andrews)

WEEK II

- M Oct. 8 ORIGINS OF ISLAM: MUHAMMAD (Professor Ziadeh)
Readings: Hadith: Sirāh of Ibn Ishāq
Bukhari
Muslim
All from Williams, Islam (Washington Press), pp. 44-77.
- T Oct. 9 KORAN (Professor Ziadeh)
Readings: Selections from several surahs.
Williams, Islam, pp. 6-43.
- W Oct. 10 KORAN (Professor Andrews)
- Th Oct. 11 UNITIES OF ISLAM (5 PILLARS) (Professor Ziadeh)
Readings: Ibn Qudama, al-Umda
al-Qayrawani, Risalah
Malik, Muwatta
Shirazi, Tanbih
Nawawi, Minhaj
Williams, Islam, pp. 78-104.
- F Oct. 12 QUIZ #1

WEEK III

- M Oct. 15 URBAN LITERATURE & CULTURE (Professor Andrews)
- T Oct. 16 ISLAMIC LAW (Professor Ziadeh)
Readings: Marghinani, Hidaya, on marriage & divorce.
Ebu Su'ud, Fatawa, on various subjects.
Nawawi, Minhaj, on hadd.
Shaybani, Siyar, on jihad.
Qushayri, Risalah, on Spiritual Jihad.
Williams, Islam, pp. 104-108, 118-121.
Williams, Themes, pp. 149-152.
Williams, Themes, pp. 277-281.

WEEK III (continued)

- W Oct. 17 GOVERNMENT: THEORY OF GOVERNMENT (Professor Ziadah)
 Readings: Constitution of Medina Williams, Themes, pp. 11-16.
 Letters of Prophet
 Duties of Qadi by Ash'ari Williams, Themes, pp. 154-161.
 Duties of Qadi by Ibn 'Abdūn
 Admonitions to Caliph by Abu Yusuf Williams, Themes, pp. 76-88.
 Caliphal Court by Anonymous
 Sunni Theory by Kāwardī
 Persian Tradition, Vizām al-Mulk Ibid., pp. 98-110.
 Sufi Tradition, al-Hillī Ibid., pp. 96-98.

- Th Oct. 18 URBAN LITERATURE: MAQAMAT (Professor Mackay)
 Readings: Maqamat Selections

- F Oct. 19 MAQAMAT (Professor Mackay)

WEEK IV

- M Oct. 22 URBAN LITERATURE (discussion) (Professor Andrews)

- T Oct. 23 MAQAMAT (Professor Mackay)

- W Oct. 24 URBAN POETRY (Professor Andrews)
 Readings: al-Mutanabbī

Arberry, Arabic Poetry (Cambridge Univ. Press), pp. 84-90.

40 do

- Th Oct. 25 URBAN LITERATURE

- F Oct. 26 QUIZ #2

WEEK V

- M Oct. 29 THEOLOGY, PHILOSOPHY, INTRODUCTION (Professor Heer)
 (Basic Beliefs of Islam)
 Readings for Weeks V & VI:
 (1) Montgomery Watt, The Faith and Practice of al-Ghazālī, pp. 19-25.
 (2) Lenn E. Goodman, Ibn Tufayl's Hayy Ibn Yaqzān, pp. 95-166.

- T Oct. 30 ~~EARLY ISLAMIC SECTS AND MOVES~~ (Professor Heer) *Basic Beliefs*

- W Oct. 31 ~~ISLAMIC THEOLOGY, PHILOSOPHY AND MYSTICISM~~ (Professor Heer) *Disc. Walter*

- Th Nov. 1 ~~THEOLOGY, PHILOSOPHY AND MYSTICISM~~ (Professor Heer) *Theology Phil*

- F Nov. 2 LOVE POETRY (Professor Andrews)
 Reading: Passar, pp. 24-27 (#VII & notes).

Todo

WEEK VI

- M Nov. 5 LOVE POETRY (discussion)
- T Nov. 6 DISCUSSION: Shaykh al-Qazān (Professor Heer)
- W Nov. 7 DISCUSSION: Hayy ibn Yaqdān (Professor ~~Heer~~ *And.*)
- Th Nov. 8 DISCUSSION: Ḥayy ibn tufayl (Professor Heer)
- F Nov. 9 MYSTICAL POETRY: INTRODUCTION (Professor Andrews)

WEEK VII

- M Nov. 12 HOLIDAY
- T Nov. 13 PERSIAN POETRY: THE MASNAVI: INTRODUCTION (Professor Lorraine) ✓
Readings: Selections from the Masnavi (Mathnawi)
- W Nov. 14 DISCUSSION: READINGS (~~Professor Lorraine~~) *Andibay*
- Th Nov. 15 DISCUSSION: READINGS/MYSTICAL POETRY (Professor Lorraine) ✓
- F Nov. 16 QUIZ #3

WEEK VIII

- M Nov. 19 LITERATURE: THE SOCIAL DIMENSION (Professor Andrews) ✓
Readings: Begin Mirror for Princes selections.
- T Nov. 20 MIRROR FOR PRINCES: DISCUSSION (Professor Lorraine) ✓
- W Nov. 21 DISCUSSION (Professor Andrews)
- Th Nov. 22 } THANKSGIVING HOLIDAY
- F Nov. 23 }

WEEK IX

- M Nov. 26 THE PERSO-TURKISH POETIC TRADITION (Professor Andrews)
 T Nov. 27 TURKIC EPIC POETRY (Dr. Albright)
 W Nov. 28 BAKI: POETRY & POET (Professor Andrews)
 Readings: Selections from Ottoman Poetry
 Th Nov. 29 BAKI: POETRY & POET (Mersiye) (Professor Andrews)
 F Nov. 30 BAKI: POETRY & POET (Gazels) (Professor Andrews)

Basat ✓

WEEK X

- M Dec 3 BAKI: POETRY & POET (Gazels) (Professor Andrews)
 T Dec. 4 OTTOMAN PROSE: EVLIYA ÇELEBİ (Professor Mackay)
 W Dec. 5 DISCUSSION (Professor Andrews)
 Th Dec. 6 ORAL FOLK TRADITION (Dinghem Shatt)
 F Dec. 7 POETRY AND MUSIC

WEEK XI

- M Dec. 10 FILM: 7 HILLS OF BAHRAIN GUN
 Dec. 11 ART AND LITERATURE
 Dec. 12 QUIZ #4

Department of Near Eastern Languages and Literatures

Final Examination

Elementary Turkish

May, 1964

Translate into Turkish

1. Does he know that they will not be able to come tomorrow?
2. It is necessary to be very patient (sabırlı) while working with small children.
3. I have received a card from my friend who will come here from her school in Ankara.
4. Will you not eat the bread which my mother brought from the shop yesterday morning after we returned from the library?
5. So that they would not enter our house we locked (kilitlemek) the doors.
6. Instead of going to my office (yazıhane) I went to the movies.
7. Do you want the watchman (bekçi) to stay here until evening?
8. Although the students are very active (faal) they do not like to work.

Translate into English

1. Bir haftadan beri aradığınız gazeteyi masanın altına mı koydular?
2. Onları kimse görmesin diye bu sokaktan geçmeyeğe karar vermişler.
3. Annesini görmek ümidiyle dün sabah İzmir'e gittiğini yarın komşudan öğreneceğiz.
4. Yaz başlayalı bütün çocuklar bahçelerde çiçek topluyorlar.
5. Para verdiğim adam bugün gelmiyecekmiş.
6. Yolcuların eşyalarını muayene edenler (inspect) bir tüccarın çantasında (case) altın (gold) buldular.

7. Onu binanın arkasında beklemelerini rica ediyor.

8. Sınıfımızdaki öğrencilerin yüzde altmışı hasta olduğundan bizi saat on buçukta eve gönderdiler.

Bir gün köylülerden biri Ahmed'e küçük bir tavşan (rabbit) getirdi. Ahmet pek memnun olup (be pleased) köylüye iyi bir yemek verdi. Bir hafta sonra aynı (same) komşu gene (again) geldi. Ahmet onu tanıyamadı (tanımak=to recognize). Köylü,

-- Geçen hafta sana tavşan getiren adamım, dedi.

Ahmet hatırladı (remember) ve ona güzel bir tavşan çorbası ikram etti.

Tues April 11
Wed - Lailis

Ben de onu düşünüyorum

Bir gün, Hoca Nasrettin bir bahçeye girerek, kavun, karpuz, havuç, salgam...ne buldu ise koparıp çuvalına doldurdu. O sırada bahçıvan ansızın Hocanın üstüne geldi:

--Burada ne ararsın, dedi.

Hoca cevap verdi:

--Beni buraya akşamki dehşetli fırtına attı.

--Ey...bunları kim ka kopardı?

--Fırtına beni oradan buraya attıkça her neye tutundumsa elimde kaldı.

Bahçıvan:

--Ya kim çuvala doldurdu?

Hoca şaşırarak:

--Ben de onu düşünüyorum! dedi.

Rüya

Hoca, bir gece, birdenbire yatağından fırlar; telaşla karısını uyandırarak:

--~~Aman~~ karı, şu gözlüğümü ver çabuk, kaçırmıyayım! der.

Karısı gözlüğü uzatırken telaşın sebebini ve neyi kaçıracığını Hocaya sorar.

Hoca, gözlüğünü takip tekrar yastığa uzanır, gözlerini kapar ve karısına şöyle mırıldanır:

--Güzel bir rüya görüyordum, bazı yerlerini eyice seğemedim; k bir kere de gözlükle bakacağım!

Rüya görmek

Hoca ve Hırsız

Bir gün Nasrettin Hocanın evine hırsız girer. Karısı, telaşla:

--Efendi, dışarda hırsız geziniyor, diyince, Hoca:

--Karı, sen hiç tınma (= tınma). Hala hırsız işe yarayacak bir şey bulsun da elinden almak kolaydır, cevabını verir.

Tınan

Nereye

Hoca dik kafalı bir katıra binmiş. Katırı idare edemiyormuş. Yolda birisi sormuş:

--Hocam, nereye?

O da şu cevabı vermiş:

--Katırın istediği yere!

Nasrettin Hoca ile mektup

Bir gün Hocaya bir adam gelir, elinde bir mektup. Hoca yazısına bakıp, Der ki: bunu okuyamam! --Neye?--Çünkü Acemce bu! Beni bu işte mazur tut. Başkasına götüre, okut. Elindeki bu mektubu.

Herif cahil, söz anlamaz: Tu!..Yazıklar olsun Hoca! Başındaki şu koskoca Kavuğundan utan biraz! Hoca çıkarıp kavuğu, Der ki: oğlum etme hiddet. Eğer bundaysa keramet, Sen başına giy de oku!

Orhan Seyfi.

Muzaffer Reşit, En güzel Türk fıkraları, (İstanbul, 1958).

(pp. 6-7).

M-2¹Üçüncü Selim zamanında teşkil edilen "Nizami cedit" askerleri Avrupa usulünde talim ve teftiş görmeğe başlamıştı. Bir bölükte anlayış kabiliyeti pek kit olan Mehmet isminde bir asker vardı. Paşa ertesi günü kit'ayı teftişe geleceğinden yüzbaşı Mehmed'i bir kenara çekti:

-- İyi dinle, dedi. Paşa sana sual soracak olursa şöyle cevap vereceksin. Paşanın âdetidir evvelâ kaç senedenberi asker olduğumu, sonra kaç yaşında olduğumu sorar. Onun için ilk suali sorunca "bir" dersin. İkinci sualine de "yirmi beş" diye cevap verirsin. Sonra ne söylerse "İsabet buyurdunuz paşam!" dersin.

O gece Mehmet uyumadı, sabaha kadar vereceği cevapları tekrarlıyarak ezberledi. Nihayet sabah oldu, kit'a teftişe çıktı. Paşa geldi ve bölükleri gezmeğe başladı. Aksi gibi tam Mehmed'in karşısında durdu ve sordu:

-- Oğlum kaç yaşındasın?

Mehmet gözünü kırpmadan ve düşünmeden bastı cevabı:

-- Bir.

Paşa şaşı, ama yine sordu:

-- Kaç senedenberi askersin?

-- Yirmi beş.

Paşa kızdı:

-- Benimle alay mı ediyorsun sen?

-- İsabet buyurdunuz paşam.

talim görmek - to undergo training
yine - still

(pp. 15-16).

Hoca bir gün yol kenarında sahipsiz bir bostan gördü. Epeğinden bir çuval getirerek kopardığı havunları, karpuzları, kabakları içine

doldurmağa başladı. Tam o sırada bir ağacın arkasında uyuyan bostan bekçisi gürültüden uyanarak koştu ve hocayı elindeki çuvala yakalıyarak bağırdı:

-- Bre utanmaz, arlanmaz herif, sahibine sormadan ne diye kopardın bunları?

Hoca hemen bir kulp buldu:

-- Görmüyor musun rüzgârı, dedi, beni buraya savurdu. Nereye tutundumsa elimde kaldı.

Bekçi:

-- Ya bunları çuvala dolduran kim? diye sorunca Hoca başını kaşıdı:

-- Ben de demindenberi onu düşünüyorum ya!

(pp. 18-19).

* Bir gün hocanın evine hırsız girdi. Evde kimse olmadığını sanan adam odalarda eşya namına ne var, ne yoksa toplayıp sirtına vurduğu gibi kapıdan çıktı. O sırada bir şey aramak için girdiği kömürlükten bu hali gözetlemiş olan hoca, hemen koştu, / hırsızın ağırlığı yüzünden taşıyamayıp bıraktığı iki şilteyi de o omuzuna atarak adamin peşine düştü. Bir iki sokak geçtikten sonra hırsız bir kapıyı açıp içeri girince hoca da daha kapamasına meydan vermeden peşinden daldı. Adam, bu yabancıyı hayretle süzerek:

-- Evimde ne işin var senin? diye sordu.

Hoca:

-- Biz bu eve göç etmiyor muyuz? dedi.

(pp. 21-23).

* Bir gün Akşehir'e diyardı Rum'dan üç keşiş gelmiş. Memleketin âlimleriyle tanışmak arzusunu gösteren bu keşişler, bir takım meseleler

* followed
-e meydan vermek to allow the desire to

üzerinde sualler sorar ve kimseden cevap alamazlarmış. Hocaya merak olmuş; acaba ne sual ederler, bir varalım görelim, diye kalkmış, saray meydanında keşişleri bulmuş. Kendilerine cevap vermeğe geldiğini söyleyince keşişler hocayı tepeden tırnağa şöyle bir süzmüşler.

Hoca:

-- Ne bakıyorsunuz, beğenmediniz mi, demiş, sorun bakalım suallerinizi.

*Birinci keşiş sormuş:

-- Söyle bakalım, dünyanın ortası neresidir?

Hoca hemen elindeki değnekle bulunduğu yere bir daire çizmiş: "İşte burası!" demiş. "Ne malûm?" denilmesi üzerine de "İnanmazsan öl!" cevabını vermiş.

Birinci keşiş bunun üzerine söyleyecek söz bulamayınca, ikinci keşiş ortaya çıkıp sormuş:

-- Gök yüzünde kaç yıldız var?

Nasreddin Hoca hiç tereddüt etmeden cevap vermiş:

-- Eşeğimin üstünde kaç kıl varsa o kadar.

Keşiş gene sormuş:

-- Nereden bildin?

-- İnanmazsan say!

O da cevap verememiş. Sıra üçüncü keşişe gelince o da sormuş:

-- Başında kaç tel saç var?

Hoca cevap vermiş:

-- Eşeğimin kuyruğundaki kıl miktarınca,
in the amount of

-- İspat et.

-- Pek kolay, senin başından bir sac koparıyorum, eşeğin kuyruğundan bir kıl, sonunda denk gelmezse istediğini söyle.

Keşişler bunun üzerine Hocayla baş edemeyeceklerini anlayarak pılıyı pırtıyı toplayıp başka diyana göçmüşler.

just like that

(p. 42).

M-27

Çapkın bir genç bir gün yolu düşmüş Yörük köyüne misafir olmuş. Konak-
ladığı evin ihtiyar sahibi kendisine her türlü ikramda ^(etmek) bulunmuş, ağır-
lamış ve sohbetinden pek hoşnut kaldığı için ona demiş ki:

-- Oğlum ben seni çok beğendim. Sana bir armağan vermek istiyorum. Bir
atım var, bir tazım, bir de bebeğin. Hangisini istersen al, senin
olsun.

Delikanlı: mad blooded

-- Altımda atım var, demiş, bebekle oynayacak yaşta da değilim. Ama
avı çok severim. Tazı işime yarar. Onu seve seve kabul ederim, eksik
olmayınca. 'Thank you' for a favor
Sonra gece yatma vakti gelince ihtiyar yine:

-- Seni yataracak iki odam var; yalnız birinde sandıklar duruyor,
birinde de bebek yatıyor. Hangisini istersen döşeğini oraya serelim;
diye sormuş.

Genç de bebeğin gece uyanıp ağlıyarak uykusunu kaçırmamasından korktuğu
için:

-- Zararı yok, demiş, sandık odasında yatarım, ne çıkar?

* Sabah erkenden kalkan genç, kahvaltıdan sonra, ihtiyar ev sahibine

veda etmiş, tazısını almış, atına binmek üzere avluya çıkmış. Bir de,
bakmış, ayın ondördü gibi, bir kız kuyudan su çekiyor, yanına yaklaşıp
sormuş:

-- Kız, adın ne senin?

Kız, sürmeli badem gözlerini baygın bir bakışla süzerek cevap vermiş:

-- Bebek!

Beyninden vurulmuşa dönen delikanlı atılmış:

-- Öyleyse benimki de eşek!

burat-out

Thunder-struck

(pp. 46-47).

Akşehir eşrafından biri bir gün tepside güzel bir kaz kızartması hazır
ladı. Hoca'nın Timurlenk nezdinde itibarı olduğunu bildiği için onun
vasıtasıyla hükümdara yolladı.

Tepsiyi alarak yola revan olan Hoca, bir aralık yoruldu, dinlenmek
için bir su başına oturdu. Tepsiyi de önüne koydu. Yol yorgunluğuyla
karnı acıkmıştı; kazın da manzarası öyle iştah açıyordu ki, dayana-
madı, budun ucundan bir lokma koparıp ağzına attı. Nefis, kızarmış
kazın tadını alınca iştihası büsbütün kabardı, bir lokma bir lokma
daha derken bir de baktı ki, kazın bir budu tamamen erimiş. "Daha
durursam kazdan eser kalmıyacak" diye hemen fırladı ve tepsiyi başına
vurarak sarayın yolunu tuttu.

Timurlenk bu hediyyeden pek memnun oldu, Hoca'ya teşekkür etti. Yalnız
tepsiye daha dikkatle bakınca kazın bir ayağı noksan olduğunu farkettiler.
"Hani bunun öteki ayağı?" diye sordu. Hoca: "Aman padişahım, bizim
memlekette kazlar tek ayaklıdır" dedi ve hemen pencereden bahçeyi
işaretle, "bak şu havuz başındaki kazlara, hepsi tek ayaklı değil mi?"
diye ilâve etti. Gerçekten, o sırada öğle zamanı ve hava sıcak oldu-
ğundan kazlar tek ayak üstünde uykuya varmış bulunuyorlarmış. Tam o
aralık bir çocuk peyda olarak elinde sopayla kazlara vurmağa başladı.
Kazlar can acısıyla hemen iki ayakları üstünde öteye beriye kaçıptılar.
Timurlenk bu manzarayı görünce güldü: "Hani kazlar bu memlekette tek
ayaklıydı?" diye sordu. Hoca'da cevap mı ararsın: "Padişahım, inayet
buyur, dedi, o sopaları sen yeseydin, dört ayaklı olurdun?".

yapar

Hani - bu kazları vurdun (22.11)

(p. 56).

Bir Kürt beyi kalabalık maiyetiyle bir Acem beyine misafir olmuş. İkisi
de azamet ve ihtişamdan birbirini gölgede bırakmak için ellerinden

geleni yaparlarmış. Bir gün sohbet esnasında bendelerin sadakatinden söz açılmış, Kürt beyi demiş ki:

-- Benim bendelerim bana o kadar sadıktırlar ki, canlarını uğrunda hiç tereddütsüz verirler. İsterseniz size şimdi ispat edeyim. Haso, çabuk buraya....

Dev yapıklı bir adam beyin karşısına dikilmiş,

-- Beni seversen şimdi şu gördüğün uçurumun kenarına gidip oradan kendini aşağı atacaksın.

Adam koşup kendini aşağı atmış ve ölmüş. Acem beyi:

-- Benimkiler de sadakatte sizinkilerden aşağı kalmazlar, demiş, şimdi size ispat ederim. Ferhad!

Bir usak koşup beyin karşısında el bağlamış.

-- Ferhad, hemen şu uçurumun kenarına koş, beni seversen kendini aşağı at.

-- Baş üstüne!

Ferhad koşmuş, ama uçurumun kenarına gelince zınk diye durmuş. Bey seslenmiş:

-- Ne duruyorsun?

Ferhad cevap vermiş:

-- Ben beyimi buraya kadar severim.

(pp. 58-59).

Bektaşî, camiide namazdan sonra ellerini açıp dua etmiş:

-- Allahım bana bir rakı parası ver.

Yanında namazını kılan softa da ellerini kaldırmış:

-- Rabbim bana iman ver.

Bu iki duayı işiten imam Bektaşîye çıkmış;

-- Bak herkes ne için dua ediyor, sense rakı parası istiyorsun, ayıp değil mi?

Bektaşî:

-- Ne yapalım, demiş, herkes kendinde eksik olanı ister.

(pp. 67-68).

Bektaşî sabahdanberi yol yürümüş, bitap düştüğünden dinlenmek için bir ağaç gölgesine çökmüştü. Derken atlı bir bey göründü. Bektaşîyi görünce yarenlik etmek için atından inerek yanına oturdu. Hal hatır sorunca Bektaşî:

-- Nasıl olacağım, binecek bir topal eşeğim bile yok. Yollarda canım çıkıyor. Buna da yaşamak mı denir?

Diye sızlanmağa başlayınca bey teselli için:

-- Sen bu dünyada çekiyorsun ama, ahrette yüzün gülecek, dedi. Bu dünyanın kahrını çekenler cennete girecek, benim gibi safasını sürenler de cehennemi boyliyacak.

Bu söz üzerine Bektaşî yerinden fırlayarak, beyin davranmasına, vakit bırakmadan hemen onun küheylânına atladı, ve: "Ne yapıyorsun? Şaka etme" diye bağırarak beye, dört nala uzaklaşırken seslendi:

-- Sana çok acıdım. Cehenneme girmene gönlüm razı değil. Biraz da biz girelim cehenneme!

(p. 82).

Hoca'nın mahalle bakkalına, biraz borcu birikmişti. Bir iki defa isteyip de alamıyan bakkal, bir gün Hoca'yı mahcup etmek için kahvede yakalayıp yâran arasında:

-- Hoca artık uzun ettin, şu bizim borcu ne zaman ödiyeceksin?

deyince çok canı sıkılan Hoca sordu:

*bored or embarrassed
sıkılmak - şaşırmak*

-- Sana kaç akçe borcum var?

-- Kırk sekiz.

-- Yarın gel yirmi beş akçesini vereyim. "Öbür gün uğra yirmi akçe daha al. Kaldı mı geriye üç akçe. Behey adam, üç akçe için gelip kahve ortasında adamı rahatsız etmiye utanmıyor musun?" *et miye*

Bu hesabın belâgatî karşısında dili tutulan cahil bakkal:

-- Hakkın var, efendi, ^{in the face of} bir cahillik ettim, bağışla, diyerek dışarı çıktı. *akıl ve ahlak*

(pp. 113-114).

Hoca kapısı önünde bir şey araştırıyordu. Komşusu görüp pencereden seslendi:

-- Hayrola komşum, ne arıyorsun?

-- Yüzüğüm kayboldu, onu arıyorum.

-- Yüzüğünü orada mı düşürdün?

-- Yok, burada düşürmedim, bodrumda düşürdüm.

-- Yahu bodrumda yüzük düşüren kapının önünde mi arar?

-- Ne yapayım, bodrum çok karanlık!

[9] NASRETTİN HOCA LETAİFİNDEN

1. Hocanın epeği

Bir gün komşusu Nasrettin Hocanın epeğini ister. Hoca: Yoktur cevabını verir. Fakat bu esnada epeğin ahırdan anırdığı işitilir.

- 5 Komşusu sorar: Yahu, ne diye yalan söyledin? Bak epeğinin sesine! Hoca, başını sallayarak: Ne tuhaf adam, koca sakalımla benim sözüme inanmıyor da epeğin sözüne inanıyor! der.

VOCABULARY

Nasrettin A (Nasr ed-din) *pr. n.*
hoca P master, schoolmaster,
teacher, (Moslem) clergyman;
as a title applied to members
of lower clergy
letaif (*pl.* of latta A jest, joke)
pleasanties
epeğ (ē) ass
komşu neighbour
yok no, not existing; yoktur
there is none
fakat A but
esna A interval; bu esnada in the
meantime, at this moment
ahır P stable

anırmak to bray
5 yahu (A "O He", i.e., O God)
Hullo you fellow! The devil
ne diye ("what saying") for what
purpose? why?
yalan söylemek to tell lies, lie
ses voice
sallamak to swing, rock to and
fro; baş s. to wag one's head
tuhaf A uncommon, funny, curi-
ous, queer
adam man
koca a. old, large, big, great
sakal beard
benim *poss. pron.* my, mine

NOTES:

- Hoca Nasreddin, "the Turkish Ulenspiegel" as he has been called, enjoys no less fame in Turkey, in the Balkans, and in the Near East than does his Teutonic counterpart in Europe. He is believed to have flourished about A.D. 1400 in Akşehir (between Afyon Karahisar and Konya), where his tomb is shown, but may belong rather to the 13th century. There are innumerable jests attributed to him, many of them, undoubtedly, much older or of more recent date than the historical Nasreddin—if ever he existed. These Letaif constitute an especially attractive branch of Turkish popular literature and are highly characteristic of old Turkish milieu and mentality. Henry D. Barnham's *Tales of Nasreddin Khoja* (London, 1923) is based on a collection published in Istanbul in 1909 (one of many printed there since 1837). Stories of Nasreddin form the chief contents of: W. B. Barker, *A Reading Book of the Turkish Language* (London, 1854), the first to acquaint the English-speaking world with them in original and translation. For the historical Hoja and the literary problem connected with his anecdotes, see *Encyclopedia of Islam*, III, 875 seqq., art. "Nasr al-Din."
- 2 komşusu "his (i.e., the Hoja's) neighbour".
- 3-4 yoktur cevabı "the answer: 'there is none'", the possessive suffix *i* referring to the content of the answer.
- 4 epeğin . . . işitilir "the braying of the ass is heard from the stable".
- 5 epeğinin "of your ass".
- 6-7 sakalımla sözüme=sakalıma ve sözüme; he expects his long beard (sign of age) to be regarded as a guarantee of his reliability.
- 7 da "but"; see p. 20, note to No. 24.

[10]

2. Zaman

[Bir gün Hocaya yolda bir köylü karşı çıkmış: Hocam, saat kaç? diye sormuş. Hocanın muzipliği tutmuş: Topu topu bir saatim var.

— Hayır, saat kaç geldi demek istiyorum.

5 — Kösteğiyle, anahtarıyla, tamiriyle doksan akşaya geldi . . .

— Yok Hocam, anlatamadım; akşama ne var?

— Akşama mı? Taze soğan, beyaz peynir, karpuz . . .

— Aman Hocam, sözümü anlamadın. Zamanı soruyorum, zamanı. Yahu, ne zamandayız?

10 — Tam yazın sonu . . .]

— Allah, allahl . . . Hoca, ne sersem adammışsın, zaman ne zaman diyeceğim, be yahul

— Sen de ne ahmaksın! Bunu bilmiyecek ne var? Ahir zamandayız, ahir zamanda.

VOCABULARY

kaç how much, how many
saat kaç? what is the time?
muziplik (ğ) (muzip A teasing)
mischievousness
top any globular thing (ball, knob,
etc.); topu ("its globular total")
or topu topu *adv.* altogether
kaç geldi? "how much did it
come to?" what did it cost?
5 köstek (ğ) chain
anahtar Gr key
tamir A repair
doksan ninety
akça, akçe (ak white) "whitish";
very small coin; money; here in
the original sense of "penny"
anlatmak (anlamak) to make

understood, clear; to explain
akşam evening
soğan onion
beyaz A white
peynir cheese
aman A mercy; *interj.* Good
gracious!
10 tam A *a. & adv.* complete; exactly,
just
yaz summer
sersem P foolish, silly
ne zaman when?
be *interj.* poohl
ahmak A *n. & a.* fool; stupid
ahir A *a.* last; *A. zaman* the
latter days of this world, shortly
before Doomsday

NOTES:

The Hoja answers as if the peasant had asked kaç saatin (var) "how many watches have you?" Once confused, the peasant puts his questions more and more awkwardly; by saat kaç geldi he wants to say "how much (what) has the clock arrived at?", but, in fact, his question means "what did the watch cost?"; akşama ne var is intended to mean "what (i.e., how much time) is there until evening", but the actual meaning is "what is there for evening (i.e., for supper)?"; zamanı soruyorum "I am asking the time" is understood by the Hoja as "I am asking the season"; zaman ne zaman diyeceğim, lit. "I shall (= would) say: the time is what time?" is taken by the Hoja as meaning "what kind of time (i.e., which epoch) is the (present) time?"

3 tutmuş "began to work"; cf. dişim tuttu "my tooth(ache) starts again".
13 bunu bilmiyecek ne var "what is there that one should not know that?"

[11]

3. Kavganın aslı

Bir gece hoca evinde yatarken sokakta kapı önünde bir kavga işitir. Hoca eyder: "A karı, kalk, mumu yak, şunu göreyim,,. Karısı "otur, adam, otur yerinde,, der. Hoca karıyı dinlemeyip 5 yorganı arkasına alıp dışarı çıkar. Bir herif bunu görüp yorganı hemen arkasından alıp kaçır. Hoca da üşüyüp titreyerek kapıdan içeri girdikte, karısı "Efendi, kavganın aslı neymiş?, dedikte, "Ne olsa gerek? Kavga bizim yorgan için imiş; yorganı aldılar, kavga tamam oldu,, demiş.

VOCABULARY

as(ı)l A origin, essence, cause, reason	dışarı (dış n. outside) <i>adv.</i> towards the outside, out (from the room, house, etc.); <i>n.</i> outside; <i>d.</i> (or dışarıya) çıkmak to go out, into the open
sokak (ğ) A street	herif A fellow, chap, rascal
kapı door	hemen <i>P adv.</i> almost, immediately
önünde (ön) <i>postp. expr.</i> in front of, before	üşümek to feel cold
eytmek (eyd-) O to say	titremek to tremble
a <i>interj.</i> ah	içerî (iç) <i>adv.</i> from outside in, into, inside; <i>n.</i> interior
karı wife	gerek <i>a.</i> fitting, necessary
mum wax, candle	bizim <i>poss. pron. (a.)</i> our
şu (şun-) <i>pron.</i> that	tamam A <i>n.</i> termination, completion; <i>a.</i> complete, finished, ended
oturmak to sit, sit down, take a seat; remain (in a place)	
dinlemek (<i>acc.</i>) to listen (to)	
5 arka <i>n. & a.</i> back	

NOTES:

- 2 evinde "at home".
yatarken (= yatar iken) "lying" (*adv.*); "while he lay (in his bed)".
3 şunu göreyim "Let me have a look at that".
4 otur yerinde "stay where you are".
4-5 dinlemeyip . . . alıp . . . çıkar=dinlemez, . . . alır ve . . . çıkar.
6-9 Hoca . . . girdikte, karısı . . . dedikte, . . . demiş "when the Hoca entered . . . and his wife said . . . , he said: . . ."
7 neymiş = ne imiş "what then was (the quarrel about)?"
8 ne olsa gerek "what should it have been?"
kavga bizim yorgan için imiş "the quarrel must have been about our quilt".—bizim yorgan for yorganımız is colloquial.
9 kavga tamam oldu "the quarrel was over".

[12]

4. Hocanın vaizliği

Hoca bir gün vaiz için kürsiye çıkıp eyder: "Ey müminler, ben size ne diyeceğim bilir misiniz?," Cemaat derler ki "hayır, Hoca Efendi, bilmeyiz,,. Hoca: "Ya, siz bilmeyince ben size ne
5 söyleyeyim?," demiş.

Bir gün hoca yine kürsiye çıkıp eyder: "Müslümanlar, ben size ne diyeceğim bilirmisiniz?," Onlar da derler ki "biliriz,,. Hoca: "Ya, siz bildikten sonra ben size ne söyleyeyim?," deyip kürsiden aşağı inip çıkıp gidince cemaat taacübe varıp bir daha çıkar ise
10 "kimimiz biliriz kimimiz bilmeyiz,, demeye kavlukarar eylerler.

Hoca yine bir gün kürsiye çıkıp eyder: "Ey kardaşlar, ben size ne söyleyeceğim bilirmisiniz?," Anlar da derler: "kimimiz bilir, kimimiz bilmez,,. Hoca eyder: "Ne güzelli Bilenleriniz bilmeyenlerinize öğretsin,,.

VOCABULARY

vaizlik (ğ) (vaiz A preacher)
office of preacher, activity as a
preacher
vaiz sermon
kürsi A pulpit
çıkınmak (dat.) to mount, ascend
mümin A faithful, believer
cemaat A congregation, those
assembled for worship in a
mosque
ya interj. ahl there!
5 müslüman P (pl. of A muslim)
n. & a. "Musulman," Moslem
aşağı adv. down, downwards
inmek to descend
taacüp (b) A astonishment

varmak (dat.) to arrive (at),
reach; to get, fall, come into
bir daha once more
10 kim interj. who; kimimiz . . .
kimimiz some of us . . . some
of us
kavlukarar (= kavl A word +
ve + karar A decision) eyle-
mek (dat.) to concert, agree
(upon)
kardaş, kardaş brother
-daş suf. (-da + eş mate) -fellow
anlar=onlar
ne güzelli how nice! how good!
excellent!
öğretmek (dat.) to teach, inform,
let know (somebody)

NOTES:

- 4 siz bilmeyince "as long as you do not know".
7 onlar da "and they".
8 siz bildikten sonra "after you have known it".
11 kardaşları! "brethren!" Compare with kardaş (or. karndaş; kar(ı)n
"womb") words like arkadaş "comrade", yoldaş "fellow-traveller",
adaş (for addaş) "namesake", etc.
12 bilenleriniz "those of you who know".

Reading VIII

-2-

Evinin önünde arabadan indiği vakit kasabanın saati on ikiyi çalıyordu. Sokaklar bir mezarlık gibi sessiz ve karanlıktı.

Hizmetçi daha yatmamıştı. Bu, oğulları askerde ölmüş yarı meczup kimsesiz bir yerli kadındı ki geceleri geç vakitlere kadar Kuran okurdu.[1]

--Beyefendi galiba biraz rahatsız, dedi, yemek yedi, konuşmadı, erkenden yattı.

Nüveyre karanlıkta yukarı çıkarken bu eski evi uykusundan uyandırmaktan korkar gibi ayaklarının ucunda basıyordu. Kocasını uyandırıp uyandırmamakta tereddüdü vardı. [2] Bu hiç umulmayan saatte onun evine dönmesi büyük bir vakaydı. Fakat belki kocası aşağıdaki hizmetçi kadar şaşırıp sevinmiyecekti. Elinde gece kandiliyle bir dakika sofada durup düşündü, etrafına baktı. Evinin yıkıldığını hiç bir zaman bu dakikadaki kadar kuvvetle, acılıkla hissetmemişti. Sonra arkadaşının evindeki şenliği düşündü. Onlar şimdi kimbilir saadetten nasıl çıldırıyorlardı? Maamafih vakayı Remzi'ye haber vermeden yatmayı ciddi bulmadı. Yavaşça kapıyı açtı.

inmek - to dismount, get out of
a car, bus etc.
çalmak - to ring, strike (clock)
mezarlık - graveyard
sessiz - quiet
karanlık - dark
hizmetçi - servant
asker - soldier
mezczup - mad/nuts
kimsesiz - without family
yerli - local, native
galiba - I believe. . .
yatmak - to go to bed
yukarı - upstairs
uyku - sleep

uyandırmak - to waken
uc - tip, end
basmak - to step (on)
tereddüd - hesitation
umulmak - to be expected
vaka - event
aşağı - downstairs
şaşırmak - to be surprised
sevinmek - to be pleased
kandil - lamp
sofa - hall, entry-way
durmak - stop, stand
yıkılmak - to be destroyed
acılık - bitterness
şenlik - joyfulness
saadet - happiness
çıldırmak - to go mad, wild
ciddi - serious
maamafih - nevertheless

[1] Bu, [this one] is the subject of the sentence to kadındı followed by the relative particle ki [who] which embeds the kadındı sentence.

[2] uyandırıp uyandırmamak : the positive and negative verb joined by -ip usually give some form of "whether or not to".

Reading IX

Karanlıkta odanın ortasında yüzükoyun yere serilmiş bir adam yatıyordu. bu yatışta uzun bir çarpışmadan sonra öldürülmüş bir insanın hali vardı.[1] Nüveyre korkusundan haykıracaktı, fakat o hiç kımıldanmadan sönük bir sesle:

--Sen misin Ayşe nine? dedi, yatmadın mı? Ne istiyorsun?

Sonra cevap verilmediğini görünce başını çevirdi, toparlandı.

Elinde titrek kandiliyle kapıda duran karısına bakıyor, kendini çılgın bir hastalık rüyası içinde sanıyordu.

Nüveyre sakın bir sesle, kısa cümlelerle ona vakayı anlattı. Sonra yine aynı sakın sesle sordu:

--Sana ne oldu? Hasta mısın?

--.

--Niye cevap vermiyorsun?

--Hiç. . . Biraz yorgunluk. . . Başım da ağrıyor.

--Acaba?

--. . .

--Benden sakladığın bir şey var.

--Benim senden saklıyacak nem olabilir ki?

yüzükoyun - face down

serilmek - to be spread

çarpışmak - to collide

öldürülmek - passive of öldürmek

haykırmak - to scream

hal - state, condition

kımıldanmak - to move oneself

sönük - dim

verilmek - passive, vermek

çevirmek - to turn

toparlanmak - to pull oneself together

titrek - trembling

çılgın - man/insane

rüya - dream

sakin - quiet

kısa - short

yorgunluk - tiredness

ağrımak - to ache

saklamak - to hide

[1] yatış: a verbal noun in [VR-iş]. The verbal noun in -iş general gives the sense "a way of doing something." E.g.

yürüyüşünden tanıdım - I knew him from the way he walked.

There are also several verbal nouns in iş which have simple nominal meanings (ie. gidiş - dönüş [going coming "round trip"], or bakış - glance).

Reading X

Bunu söylerken öyle acı bir gülümseyişi, öyle bir omuz silkişi vardı ki genç kadının dikkatinden kaçmadı. Bu omuz silkişi ağır bir yük altında ezilmiş bir insanın onu artık atmak istemesine benziyordu. [1] Kocasını yıldırımla devrilmiş bir ağaca benzeyen iri vücuduyla, ağlamaktan şişmiş gözleriyle, mütekallis çehresiyle hiç bu kadar muhtarip ve umitsiz görmemişti.

[2] Bu vaziyette yakalandığına sıkıldığını, büyük bir cebri nefis ile bir daha açılmamak üzere tekrar kapanacağını anlıyordu. Hattâ şimdiden yavaş yavaş kendine hakim oluyor, trenlerdeki yolsuzluktan şikâyet başlıyordu.

Nüveyre sualini değiştirdi:

--Döndüğüme memnun olmadın mı? dedi.

gülümsemek - to smile	vücut - body
omuz - shoulder	şişmek - to swell
silmek - to shrug	mütekallis - shrunken
dikkat - attention	çehre - face
yük - load	muhtarip - tormented
ezilmek - to be crushed	umitsiz - hopeless
e/a benzemek - to resemble, look like	vaziyet - situation
atmak - to throw (off)	sıkılmak - to be embarrassed [bored]
yıldırım - lightning	ceбри nefis - force of will
devrilmek - overturned	tekrar - again
iri - tall, large	kapanmak - to shut oneself up, [control ones emotions]
	hâkim olmak - to take control
	yolsuzluk - irregularity
	şikâyet - complaining, complaint
	değiştirmek - to change [tr.]

*** *****

[1] the onu refers to yük.

[2] bir daha açılmamak üzere: never again to open up...

Note: See the note on the verbal noun in[ış] in reading IX .

Reading XI

O nedense cevap vermek istemedi, sade anlıyamadığı şeyler hakkında sualler soran bir meraklı çocuğa hitap eder gibi şefkatle:

--Yorgunsun, haydi yat, yarın konuşuruz, dedi.

Nüveyre hakikati öğrenmeğe mutlaka azmetmişti. Sualini bu defa başka şekilde tekrar etti:

--Memnun olmadın, yazık!

--Memnun olmamak mümkün değil, Nüveyre. . . Kuşağımızda ölmüş bir ölünün velev ki muvakkaten, bir dakika için, tekrar gözlerini açıp baktığını görmek insanı ne de olsa memnun eder.

Genç kadın olduğu yerde taş gibi donup kaldı.

Uzun tereddütlerden ve mücadelelerden sonra verilmiş büyük kararların sükûnu içinde ağır ağır devam ediyordu:

--Beni büsbütün bırakıp gittiğini biliyorum. Bunu yıllardan beri bekliyorum. yıllardan beri dememe hayret edersin. Fakat emin ol ki ben onu senden çok evvel biliyorum. Beyhude olduğu için söylemiyecektim. Hiç olmazsa insanlığımı, izzeti nefsimi kurtaracaktım. Evet, Nüveyre, ben bütün bir hayatı seninle beraber geçirmek kabil olmayacağımı çok eskiden, evlendiğimiz zamanlardan biliyorum.

nedense - for some reason
sade - simple, simply
meraklı - inquisitive
hitap etmek - to address
şefkat - gentleness
yorgun - tired
hakikat - truth
mutlaka - absolutely
defa - time [ie. this time]
şekil - way, form
tekrar etmek - to repeat
yazık - for shame
mümkün - possible
kuşak - embrace
ölü - dead person, corpse
velev ki - even though
muvakkaten - temporarily
ne de olsa - what ever may be

donmak - to freeze
[donup kalmak -(compound verb) to
remain frozen]
taş - stone
tereddüt - hesitation
mücadele - struggle
karar - decision
sükun - peace, quiet
e/a hayret etmek - to be amazed at
emin olmak - to be certain, sure
beyhude - in vain
hiç olmazsa - at least
insanlık - humanity
izzeti nefis - self-respect
kurtarmak - to save
geçirmek - to spend (time), pass (time)
kabil olmak-to be possible

Reading XIII

Sen daima yanımda olduğun halde öyle yabancı, öyle uzaktın ki, her sabah uyandığım, yanımda senin başını gördüğüm zaman kendi kendime soruyorum, [1] "Sakın bu son gün olmasın, acaba yarın bu saatte uyandığın vakit onu yanımda bulabilecek miyim?" Fakir bir muallimdim, sana süslü ve renkli bir hayat temin edemedim. Sonra bütün sevgime rağmen karşında bir ağaç kütüğü gibi kaba ve hissiz görünüyordum. Zevcem az çok benimle musavi olsaydı belki asıl çehremi göstermekten korkmıyacaktım. Kendimi ona sevdirmeye çalışacaktım fakat. . . Beyhude sözlere ne hacet var. Beş sene bir arada yaşadığımız halde birbirimize yabancı kaldık. Sende hoşnutsuzluk seneden seneye artıyordu. Bunu gayet iyi görüyordum. Fakat ne çare ki elimde bir şey yoktu. [2] Tazallum etmekten, merhamet istemekten bir kat daha küçülüp kendimi istihfaf ettirmekten başka bir şey yapamazdım. Nihayet bildiğim felâket gelip çattı.

daima - always	ara - interval, space, area
sakın - take care	hoşnutsuzluk - displeasure, unhappiness
süslü - adorned, decorated	artmak - to increase
temin etmek - to assure, secure	gayet - very
e/a rağmen - [postpos.] in spite of	çare - remedy
kütük - trunk, stump	tazallum etmek - to complain of an injustice
kaba - rough crude	merhamet istemek - to ask for mercy
hissiz - insensitive	küçülmek - to become small
görünmek - to appear	istihfaf etmek - to consider contemptible
musavi - equal	felâket - disaster
az çok - more or less	çatmak - to strike
asıl - true, real	
çehre - face	
beyhude - vain, useless	
hacet - need	

[1] kendi kendime [myself: ie. I ask myself]

[2] elimde bir şey yoktu [idiom] there was nothing I could do.

Reading XIV

Anneni göreceğın geldiğini söyledin. [1] Benden izin istedin. Sene-lerden beri çektiğim korku bende umulmaz bir hassasiyet uyandırmıştı. Sonra halin, sesin tereddüdün . . . Bir anda herşeyi anladım: "Gidiyor, onu müebbeden kaybediyorum. Artık gelmiyecek," dedim. O kadar ümitsizdim ki hiç bir şey yapamadım. Zaten sana da acıyordum. "Bu kadar nadide bir mahluka yazık oluyor," diyordum. Bütün metanetimi, tahammülümü topladım. Hiç bir şikâyetsiz, sızıltısız bu acıya tahammül ettim. Fakat âksi bir tesadüf. . . Her neyse bu acı şeyleri söylediğim için beni affet. Yorgunsun; uyu. . .

Çehresi yavaş yavaş eski sükûneti bulmuştu. Gürültü yapmaktan korkar gibi sessiz, sadasız odadan çıktı, bir koltuğun içinde üşüyor gibi titreyen karısını yalnız bıraktı.

izin - leave, permission	şikayet - complaint
çekmek - to pull, to suffer	sızıltı - lamenting
umulmak - to expect	acı - pain, bitter
hassasiyet - sensitivity	aksi - contrary
hal - state, condition	tesadüf - chance, chance meeting,
müebbeden - [adv.] for ever	chance occurrence
ümitsiz - hopeless	affetmek - to pardon
acımak - [e/a] to feel sorry for	sükunet - peace, quiet
nadide - rare, unique	gürültü - noise, disturbance
mahluk - creature	sessiz sadasız - quiet(ly), without
e/a yazık olmak - to be a shame for,	a sound
to be a pity for	koltuk - armchair
metanet - toughness	üşümek - to be chilled, to take a
tahammül - endurance, patience	chill
toplamak - to gather	titremek - to tremble

[1] Anneni göreceğın geldiğini [idiom] kimseyi göreceği^{**} gelmek -- to long to see someone [lit. his (time for) seeing someone has come].

AMERİKALI JOHN'UN İSTANBUL MACERALARI 1:

Arabada:

John bir Amerikan Üniversitesinde tarih doktorası yapmaktadır. Tez konusu üzerinde araştırmalarda bulunmak üzere Türkiye'ye gelir. Uçaktan iner, gümrükten geçer, bavullarını alır. Yürürken, bir hanım onu durdurur:

- Eşyanı taşıyayım mı abi (ağabey)?

-Yok, ben taşıyım.

-Ucuza taşıyım abi, biz de biraz ekmek parası kazanalım. Aile geçindiriyoruz. Bu sabah daha hiç siftoh etmedik.

-Hayır, istemem.

-Öyleyse eyvallah! (Kendi kendine: "ne nekes adam yahu! Paraya kıyanıyor." der).

John yürür, ilerde gözüne kestirdiği bir memura sorar:

-Şehre giden taksilerin nereden kalktığını bana gösterir misiniz?

Memur terminal binasının ana kapısına göstererek;

-Kapıdan çık, Karşıda taksiler göreceksin, İstedigine bin!

-Teşekkür ederim.

-Bir şey değil.

John yürür, kapıdan çıkar, biraz ilerdeki taksilerden birine işaret eder. Taksi gelir, John'ın önünde durur. John:

-İstanbul'a kadar kaç götürürsün?

-Şehirde hangi semte gitmek istiyorsun?

-İlk önce en yakın bir Turizm ve Enformasyon dairesine gitmek istiyorum.

Ondan sonra da Taksim civarında bir otele terleşmeyi tasarlıyorum.

-Bütün bunların hepsi seksen liraya olur.

-Ama da yaptın! Buna kazıklamak derler. Seksen lira çok para. Elli liradan bir kuruş fazla vermem.

-Vallahi abi o zaman benzin parasını bile çıkartamam. İnsaf et.

-Ben sana vereceğim parayı söyledim. Beni elli liraya götürerek çok taksi bulurum.

O sırada etrafta bu konuya kulak misafiri olan bazı şoförler:

-Abi gel seni ben götürerim, filan derler.

Dunun üzerine şoför:

-Pekâlâ, altmış lira var, götürerim abi, der.

-Elli lira demiştin.

-Vallahi olmaz abi, benzin parasını bile çıkartamaz, sen Türkiye'de benzin

ne kadar pahala, biliyor musun?

John biraz düşünüp:

-Tekâlâ, der, haydi bavullarımı yükle arabaya.

-Sağol abi!

Bavullar bagaja yüklendikten sonra yola çıkarlar. Yolda, çok sıkı olan trafığa rağmen, yanlarından geçen bir arabanın şoförü John'un bulunduğu arabayı sollamak ister. Şoför:

-Hay anasına avradına yandığının...

John:

-O da ne demek?

-Adıyla sınıyla küfür demek abi. Vallah bu memlekette küfürmeden yaşarsan hasta olursun. Karşıdaki insan değil, adetâ hayvan. Aksane (yanlarından gürü geçip giden arabaya göstererek) hiç haklı yoldan sollaya verili.

-Şoförler hep böyle mi yaparlar?

-Merhesef burada hiç kimse trafik kurallı filân dinlemez.

Şoför bu sırada konuyu değiştirir:

-Abi merak ettim: Sen Amerikalısan değil mi?

-Evet.

-Çöyleyse Türkçeyi nerede öğren öğrendin?

-Amerika'da ~~Yale~~ üniversitede öğrendim.

-Vay anasını! Şu hale bak be! Demek Amerika'da Türkçe öğretiyorlar. Herifler amma da ileriye gidenler. Türk edebiyatı mı çalışıyorsun?

-Ayar.

-Ya ne yapıyorsun?

-Osmanlı Tarihi çalışıyorum. Buraya konum üzerinde araştırmaya yapmak için geldim.

-Vay anasını! Bizim gençlerin okumaya bile tenezzül etmedikleri konularda gâvular bak nasıl çalışıyorlar. Aferin onlara. Tavekkeli değil bu kadar ilerliyorlar. Bizim bizden iyi biliyorlar.

Şoför böyle söylene söylene bir binanın önünde ~~durur~~ durur:

-İşte Turizm ve Enformasyon binası burası abi.

John:

-Sen beni burada bekle, biraz bilgi alıp geleceğim.

-Tanam abi, ayıb ettin, tabii tabii bekleriz.

Part I

Sönmüş Ocak: Son

Ertesi gün aynı hal. . . Geceki vakayı ve itirafı unutmuş gibi görünen karı koca aynı sakın ve lâkayt tavırla istasyonda birbirlerinden ayrıldılar.

Remzi geceye kadar kırlarda dolaştıktan sonra evine döndü, aynı karanlık odada aynı boğazlanmış hayvan vaziyetiyle tahtaların üstüne uzandı. Saatler geçti, kapı çalındı. Merdivenlerde, sofada hafif bir ayak sesi.

Bir gece evvelki rüyanın bir tekerrürüne ihtimal vermeyen Remzi:

--Sen misin, Ayşe? dedi.

Karanlıkta Nüveyrenin sesi:

--Benim, Remzi, dedi. Dün geceki istasyonda trenden indim. Aynı yollardan dolaşarak eve geldim. Senin yine burada, bu vaziyette beni beklediğini biliyordum. Ve bu hiç bir zaman gözümün önünden gitmiyecekti. Dün gece tesire kapılmaktan korktum. Fakat şimdi uzun uzun düşündükten sonra sana kati kararımı söylüyorum. Gitmiyeceğim, Remzi. Ölünceye kadar seni bırakmıyacağım. Artık birbirimizi mesut etmeye bütün kuvvetimizle çalışacağız.

aynı -- the same
vaka -- event
itiraf -- confession
görünmek -- to appear
lâkayt -- indifferent
tavır -- manner
kırlar -- plains, uncultivated
land
dolaşmak -- to wander
boğazlamak to strangle
vaziyet - situation,
position
tahta -- floor
çalmak -- to knock, ring
merdiven -- stairs
sofa -- entryway
hafif -- light

rüya -- dream
tekerrür -- repetition
ihtimal vermek -- to admit the
possibility of [e/a]
tesire kapılmak -- to be carried away
by emotion
kati -- definite
karar -- decision
mesut etmek -- to make happy
kuvvet -- strength

Sönmüş Ocak

- 3 -

Ertesi günü aynı hal. . . Geceki vakayı ve itirafı unutmuş gibi görünen karı koca aynı sakin ve lâkayt tavırla istasyonda birbirlerinden ayrıldılar.

Remzi, geceye kadar kırlarda dolaştıktan sonra evine döndü, aynı karanlık odada aynı boğazlanmış hayvan vaziyetiyle tahtaların üstüne uzandı. Saatler geçti, kapı çalındı. Merdivenlerde, sofada hafif bir ayak sesi . . .

Bir gece evvelki rüyanın bir tekerrürüne ihtimal vermeyen Remzi:

--Sen misin, Ayşe? dedi.

Karanlıkta Nüveyrenin sesi:

--Benim, Remzi, dedi. Dün geceki istasyonda trenden indim.

Aynı yollardan dolaşarak eve geldim. Senin yine burada, bu vaziyette beni beklediğini biliyordum. Ve bu hiç bir zaman gözümün önünden gitmiyecekti. Dün gece tesire kapılmaktan dorktum. Fakat şimdi uzun uzun düşündükten sonra sana kati kararımı söylüyorum. Gitmiyeceğim Remzi. Ölünceye kadar seni bırakmıyacağım. Artık birbirimizi mesut etmeye bütün kuvvetimizle çalışacağız.

-son-

VOCABULARY

vaka - event	kati - firm
itiraf - confession	karar - decision
görünmek - to appear	mesut etmek - to make happy
sakin - quiet	kuvvet - strength, power
lakayt - indifferent	
tavır - manner	
kır - uncultivated field, steppe	
dolaşmak - to wander about	
boğazlanmak - to be strangled	
hayvan - animal	
vaziyet - position, pose	
tahtalar - the floor	
uzanmak - to stretch out	
kapı çalmak - to ring, knock at the door	
Merdiven - stairs	
sofa - entryway, hall	
hafif - light	
ayak - foot	
rüya - dream	
tekerrür - repetition	
ihimal vermek - to admit the possibility of	
inmek - to get off (a conveyance)	
tesire kapılmak - to be carried away (by something)	

TURKISH 103: Final Examination, Part II

Translate the following sentence pairs and compare them grammatically.

1. a) Ayaslılar gölün üzerinden tüz toplıyorlar.
b) Ayaslılar, Aliye gölün üzerinden tüz toplatıyor.
2. a) İstanbul'a geldiğiniz günü unutmadım.
b) İstanbul'a geldiğiniz günü unutamam.
3. a) Parayı istersek o verir.
b) Parayı istesek o verirdi.
4. a) İki saatten beri Türkçe çalışıyorum.
b) Saat ikiden beri Türkçe çalışıyordum.
5. a) Kardeşi lokantaya giden Mehmed'i görmüşsünüz.
b) Kardeşiyle lokantaya giden Mehmed'i görmüşsünüz.
6. a) Ahmet, önünde büyük bir köpek bulduğu evin kapısına gitmedi.
b) Önünde büyük bir köpek bulunan evlerin kapısına hiç gidilmez.